ბატონთ. ტფილისელ ბოლშევიკთა სარევოლიუციო პარტია

მთავარ კომიტეტის ორგანო

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“ თვიურად ღირს 120,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე უკანასკნელზე კანტორა ღია დილის 8—2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 10—34.

№ 288

სამშაბათი სექტემბრის 5 1922 წ.

ფასი 50ათ მან. — პროვინს. 6000 მან.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტფილისის აღმასკომის კომუნალური განყოფილება

ამით აცხადებს, რომ სამშაბათს 5 სექტემბერს დანიშნულია

საჯარო ვაჭრობა

მირზოევის აბანოს შეკეთებისა

4-2

ქართული თეატრი

სეზონი ქართველ მოგვადგა. თეატრალური მუშაობის დაწყებამდე სულ ცოტა დრო დარჩა. მიუხედავად ამისა ჯერ-ჯერობით არც მუშაობაა დაწყებული, არც დასი არის შედგენილი.

ჩვენი დედა ქალაქის სათეატრო ცხოვრება მდაბალი ხარისხის უცხო მსახიობთა სამშობლოს წარმოადგენს. აქ არ სჩანს არც კულტურული ზემოქმედების უნარი, არც ქართველი მსახიობის სახე.

ნუთუ ესოდენი სიცარიელე ქართველი ხალხის მდაბალი კულტურის შედეგია? ნუ თუ ჩვენ არ მოგვეპოვება სათეატრო ძალები? საქმეც ის არის რომ ამ მხრით ჩვენ მდიდარიც ვართ, მაგრამ მაინც სათეატრო საქმისათვის თავი ვერ მოგვიყრია, მუშაობა ვერ გაგვიცხოველებია, დადებითი საქმიანობა ვერ დაგვიწყია.

პირველი დამბრკოლება აუცილებლად მატერიალურ გასაჭირში უნდა ვეძებოდ. როგორც ვიცით დღეს ქართველი მსახიობი პროვინციაში წარმოდგენების გამართვით ირჩენ თავს, სადაც იგი თანდათან ეჩვევა კომპრომისებს სამხატვრო დეფექტებისადმი, რადგან სხვა გვარად შეუძლებელია პროვინციის სცენაზედ მუშაობა.

საუკეთესო ძალები იქსაესება, იშლება, იფანტება და ამით საფუძველი ერევა დასის შექმნას, მის მუშაობას და მომზადებას.

რამდენათაც ვიცით მხოლოდ ეხლა ფიქრობენ დასის შედგენას და არ არის გასაკვირი, რომ ამ მხრით დიდი დაბრკოლებანი გადაეღობოს წინ თეატრის ხელმძღვანელთ. ჩვენი დაშლილი დასების შეკრება, მისი ამუშავება და სათანადო ძალების ერთად მოგროვება მეტად საძნელო საქმეა.

ასეთ პირობებში ზედმეტია ლაპარაკი იმის შესახებ თუ რამდენათ ნაყოფიერი იქნება ახალი დასის მუშაობა.

მას დროც არ ეყნება პიესების მომზადებისათვის და ხხოლოდ გაცვეთილი რეპერტუარით წარმოსდგება ჩვენს წინაშე ახალი დასი, რადგან ობიექტიურად დღეს სხვა გვარად შეუძლებელია.

არ არის გასაკვირი, რომ ასეთ პირობებში, არც სასოგადოებას და არც მსახიობს, რომ ადარ ეყნეს თეატრისადმი მისწრაფება და პატივისცემა.

საზოგადოებამ უკვე ყოველი პიესა ზეპირად იცოდა თითქმის, რადგან ერთსა და იგივეს ისმენს ყოველ სეზონში, ხოლო მსახიობისათვის ფსიქოლოგიურად აუტანელი იქნებაყოველთვის ერთ წერტილზე გაჩერება და ერთი ნიადაგის ტკეპნა.

ამ რიგად თითქოს განზრახ ყოველივე ამე ეწყობა, რომ ახალ საზრდოს, ახალ სახეს, ახალ სიტყვას ვერ ვაძლევთ ვერც საზოგადოებას და ვერც მსახიობთ.

ამას გარდა აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ ჩვენში მსახიობობა მეტად იაფ საქმედ არის გაბნდარი. სტატისტები, რომელნიც არავითარ მომზადებას არ დებულობენ, ძალა-უნებურად ბსახიობებად იქცევიან, რადგან ახალი ძალების შემოკრებისათვის არავინ ზრუნავს და სტუდიები არავფერს იძლევა.

დღეს არ არსებობს სახელმწიფო სტუდია და მხოლოდ რუკ. ა. ფალავას მიერ წარმოებდა მუშაობა ამ სფეროში, მაგრამ მგონი უპასუხისმგებლო პირებმა მისი სტუდია ქუჩაში გადისროლეს და ბინიდან გამოაძევეს, როგორც ეს აღნიშნული იყო ამას წინედ ჩვენს გაზეთში.

ასეთი მდგომარეობა ჩვენი თეატრის დასასრულს უდრის. იგი სავსებით ჩაქრება და მოკვდება, რადგან ვერ დაეკმაყოფილებს აზოგადოების მოთხოვნილებას.

არსებული პირობების გამოსწორებისათვის და თეატრის თავის სიმაღლეზედ დადგომისათვის შეუძლებელია საკმაოდ მივიჩნიოთ თეატრების მმართველის დანიშვნა. მართალია რუკ. ალ წულუკიძეს, რომელიც მართველად დაინიშნა, შესწევს სათეატრო საქმის ცოდნა და ხელმძღვანელობის უნარი, მაგრამ ეს კიდევ არ კმარა ჩვენი თეატრის მტკიცე ნიადაგზე დადგომისათვის. საჭიროა როგორც ხელისუფლების განსაკუთრებული დახმარება, ისე ყველა სათეატრო ძალების მობილიზაცია, ერთი მიზნით გამსჭვალა, ერთი სურვილით გაცოცხლება და ენერგიული მუშაობა სათეატრო საქმის ყოველ დარგში, ყოველ სფეროში.

ჩვენი თეატრი დაღუპვის კარამდე არის ასული. მას პალიატიური ზომებით ვერ ვიხსნით. რადიკალური ცვლილებანი ეკუთვნება სათეატრო საქმეს.

ამაში მუშაობა ძირითებს ყოველ ჩვენგანს, ვის რითაც შეუძლია დაეხმარა შესწევს.

ხალხი, ერი მაშინ არის ლირსი პატივისცემის, და წარმოადგენს რაღაც ღირებულებას, როდესაც მას მაგარი კულტურული ხერხემალი აქვს, რადესაც იგი ცნობიერია თავისი შემოქმედებით.

ჩვენმა ინტელიგენციამ, რომელიც მარად და ყოველთვის ერის შესახებ ლაპარაკობს, იმასაც კი არ ცდილობს, რომ კულტურულ შემოქმედებას მაინც მიხედოს, თუ პოლიტიკურ მუშაობას გაურბის.

ერთი სიტყვით ყველასი ამოძრავება, მთელ ძალების გაბოყენება, ენერგიის მაქსიმალური დაჭიმვა საჭირო, რომ ვიხსნათ ქართული თეატრი საკვდილისაგან.

თუ ჩვენი თეატრის მამებმა გამოუთქმელ ტანჯვა-წამებაში საუკუნის კულტურა მისცა თეატრის საქმეს, მისი შვილები ისე ნაღარ დავკნინდებით, რომ ჩვენი დედაქალაქი გადმოხიზნულ კლოუნებს დაუტოვოთ და ეროვნული კულტურის ერთი საუკეთესო ქერა ჩავაქროთ.

ხ.—ელი.

ქართული პრესა

განვმტკიცოთ ქართული წითელი ლაშქარი.

ამ სათაურით ჩვენის ცენტრალური აღმასკომის ორგანოში „პროლეტარულ ბრძოლაში“ (№ 423) მოთავსებულია წერილი, რომელიც მოგვყავს სავსებით:

„მთავარი ფაქტორი, რომელსაც ეყრდნობა ყოველივე სახელმწიფოებრივი ფორმაცია და რომლის გარეშე წარმოუდგენელია, მით უმეტეს დღეს, ამ საერთაშორისო ქარტეხილის ქუმს, სახელმწიფოებრივი ორგანიზაციის არსებობა, არის ის რეალური სამხედრო ძალა, რომელიც გააჩნია ამა თუ იმ სახელმწიფოს.

ჩვენი საბოლოო მიზანი ყველამ უწყის —ეს არის დანგრევა იმ წყობილებისა, რომელმაც წარმოშო საჭიროება სახელმწიფოებრივი ორგანიზაციის ასეთი ატრიბუტისა და დამყარება ისეთი სოციალ-ეკონომიური ორგანიზაციისა, რომელიც ეყრდნობოდა პრინციპს სოციალური თანამშრომლობისას მსოფლიო მასშტაბით.

დღეს, როდესაც ჯერ კიდევ დიდი ბრძოლის წინაშე ვდგევართ, როდესაც პროლეტარიატის განმათავისუფლებელი ბრძოლა სრული გამარჯვებით არ დაგვირგვინებულა, ჩვენ, მსოფლიო პროლეტარული ლაშქრის ერთ-ერთ რიგს, ვგმართებს რევოლიუციონერის ideaლებით აღტაცებულ წითელ ლაშქრის შექმნა.

საქართველოს წითელი ლაშქარი უნდა გახდეს ფუძეთ ჩვენი რევოლიუციონერ-შემოქმედებითი აღმშენებლობისა.

ვინ იცის, ადრე თუ გვიან, ჩვენ შეიძლება ხხვა საბჭოთა რესპუბლიკებთან ერთად მოგვ ხდეს მთელი მუშურ-გლეხური ენერგიის მოკრება მსოფლიო რეაქციასთან საბრძოლველად და ვინ იქნება ავანგარდი ამ რევოლიუციონურ ბრძოლაში თუ არა წითელი ლაშქარი. საბჭოთა რუსპუბლიკებს და კერძოთ საბჭოთა საქართველოს უხდება ცხოვრება და ბრძოლა დაუძინებელ მტრების, დაუძინებელ, ყველა მოძრავ, ჩვენ წინააღმდეგ სამოქმედო სამზადისში ჩართულ ბანკების მეზობლად.

ის მოჩვენებითი წონასწორობა, რომელიც საბჭოთა რესპუბლიკებსა და მის მოწინააღმდეგე ბანაკის შორის დამყარდა, ატარებს ნიშნს ამ წონასწორობის აღვილად დარღვევის შესაძლებლობისას.

ჩვენ უნდა შევქმნათ ჩვენი სახელმწიფო ძალიერება და სამეურნეო ცხოვრების გაჯანსაღებასთან ერთად ამ ძალიერებაზე უნდა ავაშენოთ სიმტკიცე ჩვენი ინტერესების დამცველის—რევოლიუციონური ხელისუფლების, საბჭოთა სისტემისა. ეს სისტემა, ეს ხელისუფლება ემსახურება მაზვრალთა მასსას, მის არსებით ინტერესებს და მისი დამცველი წითელი ლაშქარიც ამ მაშვრალთა მასსის წიაღიდან უნდა აღმოცენდეს, მისი ბერ-ვარამისა და მისწრაფების სრულყოფის აზრით უნდა იყოს გამსჭვალული.

მაგრამ ჩვენ წითელ ლაშქარს—წითელი ხელმძღვანელები ესაჭიროება. ჩვენ გვჭირდება მუშურ-გლეხური წითელი ჯარი, მაგრამ ვის უნდა ჰაუდგეს მას საბრძოლველად და გასამარჯვებლად? ცხადია, ისევ ის მუშების და გლეხების შვილები, რომელთა კაცობიდან შესდგება ჩვენი წითელი ლაშქარი.

მთელი ჩვენი უნარი, შესაძლებლობა და ენერგია ამ საქმის სათანადო დონეზე დაყენებას უნდა შევწიროთ.

წითელი ლაშქარი,—წითელი რესპუბლიკის ფუძეა. ამ ლაშქრის ხელმძღვანელები უდიდეს როლს ითამაშებენ ჩვენს რევოლიუციონური თავდაცვის თუ თავდასხმის საქმეში და პროლეტარიატის ინტერესების ლირსეულად დაცვაში.

ამიტომ მივესალმებით ჩვენ ტფილისში ახლად გახსნილ სამხედრო სკოლას და ყოველმხრივ წარმატებას ვუსურვებთ მას მშრომელთა საკეთილდღეოდ.

მდგომარეობა გერმანიაში

მდგომარეობა ხერიოზულია

ნაუენი. 2 სექ. სერიოზული პოლიტიკური მდგომარეობის გამო, ბერლინის პოლიციის უფროსმა გადასდო თავისი გადგზავნება ნიუ-იორკში პოლიციელების კონგრესზე დასასწრებლად.

ნაუენი 2 სექტემბერი. ოპენსვალდიდან (ბერლინის ახლოს) იტყობინებიან დამწეულთა აჯანყების შესახებ, რომელიც იქ ოხდა. აჯანყებია ბიზუნია მადელი ფასებით მცხოვრებთა უკმაყოფილება, რომელიც ლღითი ღღე იზრდებოდა. უწესრიგების დროს ამტვრევდენ მაღაზიებს. ჩაერია პოლიცია, რომელმაც დაუწყო აჯანყებულებს სროლა, რასაც შედეგად ოთხეული 10 კაცის დაჭრა.

მდგომარეობა უარესდება

ბერლინი. 2 სექ. გაზ. „ფრეინალის“ ცნობით პალეგორნში არტილერიის პოლკების საველდათებმა—რესპუბლიკანელებმა განაცხადეს პროტესტი კაბარმებში მონარქისტების გაბოსვლების წინააღმდეგ და განაცხადეს, რომ ისინი საბრძოლველად შეეებრძოლებიან ამ მოვლენას. მდგომარეობა გერმანიაში სულ უფრო და უფრო უარესდება. ყოველ ღღე უბვეებენ 2 მილიარდ მარკას. ბუშათა კლასებში მდგომარეობა.

კავშირების მოთხოვნილებანი

ბერლინი. 2 სექ. პროფკავშირებს დამაკმაყოფილებლად არ ეჩვენებათ ის ზომები, რომელიც მთავრობამ მიიღო სიძვირის წინააღმდეგ და გადასწყვიტეს გამართონ მთავრობასთან მოლაპარაკება ახალი ზომების მიღების შესახებ.

ბერლინის მთავრობის ხიხუსტე

ბერლინი. 2 სექ. რეიხსტაგის საკონსტიტუციო კომისიამ გასინჯა საკითხი ბავარიასთან შეთანხმების შესახებ. კანცლერი ვირტი უარყოფდა, რომ შეთანხმება ხელსაყრელია ბავარიისათვის და რომ იგი გამოიყოფს ბავარიას გერმანიის სხვა სახელმწიფოების რიცხვიდან.

რეიხსფერის ყოფა-ქცევა.

ბერლინი. სექტემბრის 2-ს რეიხსფერის 18 პოლკის საველდათები—თავგამოდებული რეაქციონერები არიან, ისინი ბატონსცემენ ეკსკაიზერიას პორტრეტებს და სეფრაცხყოფას აყენებენ პრეზიდენტ ებერტის სურათს. ოფიცრები ატარებენ კასკეტებზე იმპერატორის არწივს.

ავადმყოფნი და დამშეულნი.

ჰანოვერი. სექტემბრის 2-ს გაზ. „ლიდიკიშე გაზეთში“ ბორხარდი ამბობს, რომ ამ ჟამად გერმანიაში ირიცხება 388,400 კაცი ავადმყოფი, რომელთაც არ აქვთ ცხოვრების სახსარი.

გაზ. „ცეგლიშე რუნდშაუს“ დახურვა

ბერლინი. 4 სექტ. გაზ. „ცეგლიშე რუნდშაუს“ გამომცემელმა ანგარიში გაუსწორა რედაქციის შემადგენლობას და მოსამსახურეებს და შეიდა გაზ. „დეიჩე ალგემაინე ცეიტუნგის“ თანამშრომელთა შემადგენლობაში.

ბუნების მეტყველთა და ექიმების ყრილობა

ჰანოვერი. 2 სექტ. 17—24 სექტემბერს გაბზარახული ბუნების მეტყველთა და ექიმების ყრილობა ლეიპციგში იქნება მრავალრიცხოვანი ყრილობა მთელ მსოფლიოში. განზრახულია 842 მოხსენების მოსმენა. აქედან 161 მოხსენებას გააკეთებენ უცხოელები. წარმოდგენილი იქნებიან ავსტრია-ჰუნგრეთი, ჩეხო-სლოვაკია, ჰოლანდია, შვეიცარია, ნორვეგია, ბულგარეთი, ამერიკა და სხვ.

რეიხსმანკი.

მოსკოვი. 3 სექტემბერი. რეიხსმანკის წრეებში აცხადებენ, რომ წინადადება რეიხსმანკმა ჩადოს ოქროს ფონდი ინგლისის ან სხვა რომელიმე ქვეყნის ბანკში სრულებით მიუღებელია, ვინაიდან რეიხსბანკი, თვით მოკავშირეთა მოთხოვნით არის ავტონომიური დაწესებულება. გერმანიის მთავრობას კიდეც რომ უნდოდეს, არ შეუძლია აიძულოს რეიხსბანკი შეასრულოს მოკავშირეთა მოთხოვნილება.

ანტიანტიური კამპანია

რომი. 3 სექტემბერი. ლონდონის ყოველკვირეულ გაზ. „პრემის მაგაზინში“ დაიწყო ინტენსიური ანტისემიტური კამპანია. რედაქციამ თითქოს აღმოაჩინა რაღაც ძველებური დოკუმენტი, რომელშიც ნათქვამია, რომ მთელი ქვეყნის უბედურება ებრაელებისაგან წარმოსდგება. შემდეგ მოდის პაგრომული ideologია. მეორე წერილში განხილულია რატენაუს მოდვაწეობა, რომელსაც ის აწარმოებდა, ეურნალის აზრით, სიონისტების ჩვენებით. თანამედროვე ფინანსიური და ეკონომიური კრიზისები, ავტორის აზრით, არის იმავე ებრაელების საქმე.

გერმანია და ანტანტა

საკონტრიბუციო კომისიის გადაწყვეტილება.

ნაუენი. 1 სექტემბერი. გერმანიისათვის მორატორიუმის მიცემის შესახებ, საკონტრიბუციო კომისიამ გამოიტანა დადგენილება, რომ ვინაიდან გამუდმებით ეცემა მარკის კურსი, გერმანიამ დაკარგა ყოველგვარი კრედიტი როგორც შიგნით, ისე საზღვარგარეთ და ამიტომ მორატორიუმის მინიჭების საკითხის გადაწყვეტილება უნდა იქნეს დროებით გადადებული, სანამ არ იქნება შემუშავებული გერმანიის ფინანსების რადიკალური რეფორმების გეგმა. ამასთანავე საკონტრიბუციო კომისიამ გადასწყვიტა მოიგზავნოს საკონტრიბუციო გადასახადების შეტანის დროს მიღებულ იქნას გერმანიის ხაზინის ბონები, რომელიც 6 თვის განმავლობაში გერმანიამ უნდა გამოიკუიდოს ოქროთი.

ძრიელ შთაბეჭდილება

რომი. 2 სექტემბერი. საკონტრიბუციო კომისიის გადაწყვეტილებამ მოახდინა ბერლინში ცუდი შთაბეჭდილება. გერმანიის მთავრობამ გადასწყვიტა გადასინჯოს მოკავშირეთა მოთხოვნილებანი, კომერციულ წრეებში დიდი მღელვარებაა.

ბერლინის წრეებში.

ჰანოვერი. 2 სექტემბერი. საკონტრიბუციო კომისიის გადაწყვეტილებამ ბერლინის პოლიტიკური წრეები ძალიან ფრთხილად და თავდაპერილად უცქერიან. ვინაიდან მოელიან გერმანიის წარმომადგენლის სტატს-სეკრეტარის შრედერის ჩამოსვლას. ამის გამო გადაიდო კანცლერ ვირტის თათბირი პოლიტიკური პარტიების წარმომადგენლებთან. ბელგიასთან მოლაპარაკება გარანტიების შესახებ ძალიან რთულდება, მაგრამ არის იმედი, რომ მოლაპარაკება სასურველ შედეგს მიაღწევს. ბანკების წრეები გამოთქვამენ იმ აზრს, რომ თუმცა გერმანიამ მიაღწია შესვენებას, რაც მას ძალიან ძვირად დაუჯდა, მაგრამ თუ ამ ხნის განძავლობაში საკონტრიბუციო საკითხი საფუძვლიანად არ იქნება განხილული ახალი კონფერენციის მიერ—ძნელია წარმოდგენა იმისა, თუ როგორ მოიხერხებს გერმანია შექმნილ აუტანელ მდგომარეობიდან გამოსვლას.

გერმანიის პრესის აზრი.

ჰანოვერი. 2 სექტემბერი. გაზ. „გერმანია“ ამბობს, რომ საკონტრიბუციო კომისიის გადაწყვეტილება მაინც ერის ცოტოდენი შეღავათი, თუმცა ამ გადაწყვეტილებისათვის გაზ. „ფოსიშე ცეიტუნგი“ ამბობს, რომ საკონტრიბუციო კომისიამ ერთ-ერთი ბრალი იხილა რომ გერმანიას არ შეუძლია გადახდა, უდრის მორატორიუმის მინიჭებას. გაზ. „ბერლინერ ტაგებლატი“ ხაზს უსვამს ბრიტანეთის მონაწილეობას საკონტრიბუციო კომისიის სხდომაზე და გამოსთქვამს იმედს, რომ შემოდგომაზე მრავალ კონ-

ფერენციაზე მხედველობაში იქნება მიღებული წარსული გამოცდილება და საკონტრიბუციო საკითხი დაყენებული იქნება უფრო პრაქტიკულ ნიადაგზე. გაზ. „ფრეიხეიტი“ ამბობს, რომ მდგომარეობა ისევ გამოუურკვეველი რჩება და რომ, ასეთი შესვენება, გერმანიას არ გამოიყვანს ცხოვრების... (გამოტოვებულია). გაზ. „როტე ფანე“ ამბობს, რომ პუანკარეს გამარჯვება მოასწავებს გერმანიის კატასტროფას და მოუწოდებს მუშებს ისეთი ორგანოს შექმნისაკენ, რომელსაც შეეძლება დაუყოვნებლივ დაიწყოს ბრძოლა მოსალოდნელ შიმშილობის წინააღმდეგ.

ბონდო. 2 სექტემბერი. ბერლინის გაზეთები გარდა უკიდურეს მემარჯვენეებისა, ფიქრობენ, რომ საკონტრიბუციო კომისიის დადგენილება შეასუსტებს ნერვების დაჭიმვას და რომ „სანქციის რეჟიმის საშიშროება ამ ჟამად თავიდან არის აშორებული მაგრამ საკონტრიბუციო საკითხში წინანდებურად დიდი დაბრკოლებები მეფობს.

პარიზის წრეებში.

ბონდო. 2 სექტემბერი. პარასკევს მინისტრთა საბჭომ მიიღო ცნობა საკონტრიბუციო კომისიის უკანასკნელ გადაწყვეტილების შესახებ. მინისტრთა საბჭო აუცილებლად სთვლის დაიტოვოს მოქმედების თავისუფლება განხორციელებულ ღონისძიებათა განხორციელების დროს იზიარებს რა პუანკარეს აზრებს, რომელიც გამოთქმული იყო ლონდონში. საფრანგეთის კაბინეთმა გადასწყვიტა დაჟინებით მოითხოვოს ახალი კონფერენციის საჩქაროდ მოწვევა, რომელზედაც მოწვეული იქნებიან ყველა მოკავშირეები და რომელიც განიხილავს საკონტრიბუციო და მოკავშირეთა ვალების საკითხს. შეუშავებულია პასუხი ბალფურის ნოტაზე მოკავშირეთა ვალების შესახებ.

პანოვერი. 2 სექტ. მბერი. „ჰავასის“ ცნობით, საკონტრიბუციო კომისიას გადაწყვეტილებას პარიზის პოლიტიკური წრეები აძლევენ დადებით მნიშვნელობას. პრესის წარმომადგენელთან საუბრის დროს პუანკარემ გამოსთქვა სრული კმაყოფილება და ეს განწყობილება ამ ჩნდება მთელ პრესას.

საფრანგეთის პრესის აზრი.

ბონდო 2 სექტემბერი. უკეთეს რა კომენტარიებს საკონტრიბუციო კომისიის გადაწყვეტილებას, გაზ. „ტანი“ ამბობს: „საკონტრიბუციო კომისიის წინასწარი გადაწყვეტილება არის მხოლოდ პირველი ეტაპი საერთო და საბოლოვო გადაწყვეტილებისათვის.

ინგლისის პრესის აზრი.

პანნოვერი 2 სექტემბერი. ლონდონის პრესა ფიქრობს, რომ გამონახული იქნება კომპრომისი მორატორიუმის მინიჭების სახით ნოემბრის თვემდე და ამ მორატორიუმს დაარეგულირებენ რაიმე სხვა სახელს. იმ დროისათვის გამონახული იქნება რაიმე საშუალება გერმანიას დასახმარებლად.

გაზ. „ტაიმსი“ ამბობს, რომ საკონტრიბუციო კომისიის გადაწყვეტილება არის დროებითი შესვენება, რის მეოხებითაც საკონტრიბუციო საკითხს უფრო სერიოზულად განიხილავენ.

ბრეტბერგის გამგზავრება.

პანოვერი 2 სექტემბერი. დღეს დილით ბრეტბერგი გაემგზავრა ლონდონში საკონტრიბუციო სხდომების შესახებ ანგარიშების წარსადგენად.

ახალი ემახია.

ნაუენი 2 სექტემბერი. მარკის კურსის დაცემის გამო, სახელმწიფო ბანკი იძულებული შეიქნა გამოეშვა 50 და 100 ათასი მარკის ღირებულების ბანკნოტები, დახურდავების გასაადვილებლად.

ზომები მარკის კურსის დაცემის წინააღმდეგ.

ნაუენი 2 სექტემბერი. სხვა და სხვა ღონისძიებათა შორის, რომელიც მიღო გერმანიის მთავრობამ გერმანიის მარკის კურსის დაცემის წინააღმდეგ გადასწყვიტა აკრძალოს ნაღდი თამბაქოს შემოტანა და შესწყვიტოს არაპირველი მოთხოვნილების საგნების სისტემატიური შემოტანა.

ბრეტბერგის აზრი.

პანნოვერი 2 სექტემბერი. გაზ. „ტაიმსის“ ცნობებით, ინგლისის დელეგატი საკონტრიბუციო კომისიაში ბრეტბერგი კმაყოფილია იმ ერთსულოვნობით, რომელიც იყო კომისიის სხდომებზე.

უცხოეთი

საბერძნეთ-ოსმალეთის ფრონტზე.

მოსკოვი. სექტემბრის 3 ს ოსმალეთის ჯარების შეტევა თანდათან ძლიერდება. საბერძნეთის ჯარები, რომელნიც დგანან მარმარილოს ზღვის სანაპიროებზე, შესაძლოა მოწყვეტილ იქნან ზურგიდან.

—სტამბოლიდან მიღებულ ცნობების თანახმად, ოსმალეთის ჯარმა გაარღვია ბერძნების ფრონტი სამი მიმართულებით. საბერძნეთის ჯარების უკან დახევამ ათონიაში დიდი აურზაური გამოიწვია.

— დასტურდება ცნობები ნატოლიაში ბერძნების დამარცხების შესახებ.

იტალია და ავსტრია.

მოსკოვი. სექტემბრის 3-ს იტალიის და ავსტრიის მთავრობის შორის მოლაპარაკება დამთავრდა. იტალია აძლევს ავსტრიას 70 მლ. ლირ. კრედიტს.

ირლანდიაში.

მოსკოვი. სექტემბრის 3-ს კორკის მიდამოებში სწარმოებს გაცხარებული ბრძოლა. ტელეგრაფის და ტელეფონის კავშირი ირლანდიაში შესწყვეტილია.

ხათესლე გადასახადი გერმანიაში.

მოსკოვი. გერმანიის მსხვილი მიწის მფლობელები განაგრძობენ ბრძოლას ხათესლე გადასახადის კანონის წინააღმდეგ, ემყარებიან რა ცუდ მოსავალს და იმ მძიმე პირობებს, რომელშიაც მათ უხდება სასოფლო მეურნეობის წარმოება.

მიწის მფლობელების კავშირმა პოზერანში გამოაქვეყნა წერილი, რომელიც მოითხოვს ხათესლე გადასახადის გაუქმებას. წერილში აღნიშნულია, რომ ხათესლე გადასახადის კანონი მიუღებელია.

გაზ. „ფოსტერეტტსი“ მოუწოდებს მთავრობას მიიღოს გაპედული ზომები მცხოვრებთა უღარიბესი ნაწილის პურით უზრუნველყოფისათვის.

ფაშისტების თავგასახულობა.

ბონდო. სექტემბრის 3 ს ჟურნალ „ლ'იტალიას“ ცნობით, 2000 ფაშისტი დეპუტატი პანუნტის მეთაურობით, მიუხედავად სამხედრო ძალების წინააღმდეგობისა, შეავრდნენ ტერნის ქარხნებში, სადაც მუშაობს 3000 მუშა და სცემეს სოციალისტს კომოლს სტემტს და დაამტვრიეს შენობა.

ოსმალეთ-ხაბერძეთის ომი.

ბონდო 2 სექ. ანგორის ცნობით, საბერძნეთის ჯარები სრული უკან დახევის შესაძლებლობის წინაშე დგანან, ხოლო სექტორით—ისკანდერის მახლობლად და მიდიზის სამხრეთით, სტამბოლის ცნობებით, იქ საბერძნეთის ჯარები განადგურებულად მიიჩნიეთ. აღდგენა იმისი, რაც დაჰკარგა ბერძნებმა ყარა-გისართან და ესკი შეხირთან შეიძლება მხოლოდ დიდი შრომით. შეტევა ოსმალთა ჯარების გრძელდება. მას შემდეგ, რაც მათ დაამარცხეს ბერძნების ჯარების მეორე დივიზია, ბერძნები აწარმოებენ ბრძოლას მხოლოდ დასაცავად იმ ნაწილებისა, რომელნიც უკან იხევენ. ფიქრობენ, რომ ახალი პოზიციების დაკავება მოხდება სმირნის მახლობლად—ზონაში, რომელიც გადაეცა ბერძნებს სევრის ხელშეკრულების ძალით. შესაძლებელია, რომ ბერძნების უმაღლესი სარდლობა შეეცდება დაიბრუნოს ტერიტორია, რომელიც დაკავებული იყო მათ მიერ შარშანდელ შეტევის დროს და დაიცვას ის პოზიციები, სადაც მაგრდებიან უკანასკნელი სამხედრო ძალები. ფიქრობენ, თუ კი ოსმალეთის ჯარს ნაწილები ჩრდილოეთიდან განაგრძობენ შეტევას, ბერძნებს აიძულებენ დასტოვონ ბრუსსა რომელიც ორი წელია მათ ხელთ არის. ამ ჟამად მდგომარეობა ისეთია, რომ ბერძნები მთელ ფრონტზე უკან იხევენ, ცხენოსანთა ნაწილები მასდევენ უკან დამხვევთ ყასაბის მიმართულებით. ნოსალოდნელია, რომ კუტაკიასაც დასცლიან ბერძნები. იბადება სერიოზული საკითხი მოასწრებენ თუ არა ბერძნები ახალ პოზიციების დაკავებას. (კავროსტა)

ბონდო. 2 სექ. ანგორის ცნობით, ოსმალეთის ჯარები აწარმოებენ შეტევას უშიკა ფიეონ ყარა გისარის რკინის გზების ორივე მხრიდან და მიიწევენ ბრუსისაკენ. ოსმალთა წრეები დიდ მნიშვნელობას აძლევენ ტუმბლუკის (?) დაპყრობას, რომელიც ითვლებოდა ბაზად ბერძნებისათვის მათი შემოტევის დროს. (კავროსტა)

ფორმაში ახალი მთავრობის გამაგრებაში მდგომარეობს. (передвижение отношеии силы внутри Государственной власти).

ეს არ არის მარტო კაუცკის მოსაზრება. ასეთი გაგება სახელმწიფო ძალაუფლების დაპყრობისა ახასიათებდა მთელს მეორე ინტერნაციონალს. თეორიულად და პრაქტიკულადაც მეორე ინტერნაციონალის წევრები დასდგნენ პარლამენტარიზმის ნიადაგზედ და ძველი სახელმწიფო აპარატის საშუალებით ფიქრობდნენ, მშვიდობიანი გზით სოციალური ტრანსფორმაციის მოხდენას. სახელმწიფოს მნიშვნელობის გაგებასა და მისი ფორმის გამომუშავებაში მეორე ინტერნაციონალი არ გასცილებია ბურჟუაზიულს იდეოლოგიას და ამიტომ მას აშკარა ოპორტიუნისტული ხასიათი ჰქონდა. ნ. ლენინის უდიდესი დაკვლა და მნიშვნელობა მარტო მის პრაქტიკულს მოღვაწეობაში კი არ გამოიხატება, ამბ. ლენინმა უდიდესი სამსახური გაუწია სოციალისტურს აზროვნებას მით, რომ თეორიულად გასწმინდა იგი ბურჟუაზიულს იდეოლოგიისაგან და წმინდა სოციალისტურს საფუძველებზედ აგო? რევოლიუციის პროცესისა და სახელმწიფოს გაგება მეორე ინტერნაციონალის იდეოლოგიების მხრით გაბრწყინდა თავის უკიდურესობამდე. ამ მხრით ნ. ლენინის შრომა „სახელმწიფო და რევოლიუცია“ უძვირფასესი განძია სოციალისტური აზროვნებისათვის. ავტორმა თეორიულად დაახასიათა, თუ როგორი უნდა იყოს სახელმწიფო პროლეტარულს რევოლიუციაში და როგორ უნდა მოეპყრას ძველს სახელმწიფო აპარატს გამარჯვებული მშრომელი ხალხი. საბჭოთა სისტემა ისტორიულად მოპოვებული ფორმა არის პროლეტარიატის დიქტატურისა, ე. ი. ახალი ტიპის სახელმწიფოა, რომელიც განსხვავდება ძველი სახელმწიფოსაგან. საბჭოთა სისტემამ უდიდესი სახელი მოიპოვა მსოფლიო პროლეტარიატის თვალში, მის დირებულებას ვერ უარყოფენ ვერც დამოუკიდებელნი, მაგრამ მათ თავისებური გაგება შეაქვთ ამ სისტემაში. კაუცკის მთელი ენერგია იქითკენ არის მიმართული, რომ როგორმე რევოლიუციამ მშვიდობიანი გზით ჩაუაროს და არ დაარღვიოს ძველი სოციალური და პოლიტიკური აპარატი. ამ გაგებით უდგება იგი პროლეტარიატის დიქტატურასა და საბჭოთა სისტემას. ის ვერ უარყოფს საბჭოთა სისტემის მნიშვნელობას მას შემდეგ, რაც მან უდიდესი ისტორიულ-რევოლიუციონური როლი ითამაშა. „უკვე ახლა—სწერდა კაუცკი 1918 წელში „პროლეტარიატის დიქტატურაში საბჭოთა ორგანიზაციას აქვს დიდი და ძვირფასი ისტორია. აგრედვე მოელის მას კიდევ უფრო ძ�eري და მასთანვე არა მარტო რუსეთში“. ავტორი აღნიშნავს, რომ ფინანსიურ კაპიტალის წინააღმდეგ არ არის საკმარისი პროლეტარიატის ეკონომიური და პოლიტიკური ბრძოლის ძველი მეთოდები... „ამიტომ,—დასკვნის კაუცკი,—საბჭოთა ორგანიზაცია არის ერთი უდიდესი მოვლენა ჩვენი დროის. ის გაპირობებს მოიპოვოს გადამჭრელი მნიშვნელობა შრომასა და კაპიტალს შორის უდიდეს გადამჭრელს ბრძოლებში, რომელისაკენაც ჩვენ მივდივართ“. (იხ. ნ. ლენინის „Пролетарская революция и ренегат Каутский“ გვ. 44). ისტორიული ცხოვრების ვითარებამ კაუცკი ა ძალა ალეარებინა საბჭოთა სისტემის დიდი მნიშვნელობა. სოციალისტურს მოძრაობაში, მაგრამ მისი განმარტება ამ სისტემის შესახებ დაუსრულებელია. ავტორმა არსებული სული და მთავარი აზრი გამოაკლა ამ სისტემას და მას ხელში შერჩა მხოლოდ გამოფიტული ფორმა. საბჭოთა სისტემის მთავარი აზრი და დანიშნულება მარტო იმაში კი არ გამოიხატება, რომ იგი **ხათმარი ორგანიზაციაა არის ერთი კლასის**, არამედ იმაშიც, რომ იგი იმავ დროს **სახელმწიფო ორგანიზაციაც** არის. კაუცკის სწორედ ეს უკანასკნელი, ე. ი. საბჭოების სახელმწიფო ორგანიზაციად გადაქცევა გამოაკლდა და ამით მთავარი აზრი და მნიშვნელობა დაუკარგა ამ სისტემას. ავტორი მთელი თავისი ენერგიით იბრძვის საბჭოების სახელმწიფო ორგანიზაციად გადაქცევის წინააღმდეგ. ამით აწყლავნებს თავის რეფორმისტულს

რუსეთი

დასავლეთ ევროპელ ბანკირთა ოჯახების ფინანსური მდგომარეობა.

მოსკოვი. 2 სექტ. ... ბანკირთა ... ოჯახების ... ბიბლიოთეკა

ბანკირ ... ოჯახების ... ბანკირ ... ოჯახების ... ბანკირ ... ოჯახების ...

**

მორჩენილია ტამბოვის გუბერნია, სადაც შესრულებულია მხოლოდ 23 პროც ნაანგარიშევი რაოდენობისა.

ჩუვაშის ოლქის სასურსათო აპარატს გამოეცხადა მადლობა, სადაც ვადამდე იქმნა შესრულებული ჰვავის თესლის მოგროვება

ასეთივე მადლობა გამოეცხადა ტვერის სასურსათო აპარატს.

30 აგვისტოსათვის სტავროპოლის გუბერნიაში მოგროვებულია 2 მილ. ფუთი ნატურა-გადასახადი, დასახული რაოდენობის 30 პროც.

ალექსანდროვის მაზრაში პირველად შეიტანა ნატურალური გადასახადი უცხუნო გლეხმა, რომელიც ადნიშნულ წელს დაფაზე.

კრასნოდარის ოლქში კამპანიის დაწყებიდან შემოვიდა ნატურა-გადასახადი 6,800,000 ფუთი. საწყობები ვერ ასწრებენ მარცვლეულობის მიღებას.

ყირიმში გადასახადის შემოსავალი მატულობს დღითი-დღე. პირველი ადგილი უჭირავს სიმფეროპოლის მაზრას.

უკრაინაში მოგროვებულია 3 მილ. ფუთი მარცვალი.

საპაერო ფოსტა.

მოსკოვი 2 სექტემბერი. შესრულდა პირველი თვე მას შემდეგ, რაც მუშაობს მოსკოვსა და ნიჟნი ნოვგოროდს საპაერო ხაზი. მოახდინეს 27 რეისი მუშაობის წესრიგით რუსეთის საპაერო ფრენა არ ჩამოუვარდება უცხოეთისას.

ახალი ამბები

— **ხასიამოვნო ამბავი.** როგორც გადმოგვცემენ აზერბეიჯანიდან ჩამოსულა კომისია აზერბეიჯანში მცხოვრებ ქართველების ნაწილის აღმოსავლეთ საქართველოში გადმოსახლების მოწყობის შესახებ.

— **აბიტურიენტთა საყურადღებოთ.** უნივერსიტეტში სტუდენტებისამიღების დრო განსაზღვრულია ნ ენკენისთვემდე.

— **პროფესორი გერტმანის წიგნი.** სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრ. გერტმანმა დაწერა წიგნი „ამიერ კავკასიის ეკონომიური გეოგრაფია.“ წიგნი მეტად საყურადღებო ცნობებს იძლევა ამიერ კავკასიის ეკონომიურ და პოლიტიკურ აღწერისათვის. ასეთი წიგნი ამიერ-კავკასიის ეკონომიური გეოგრაფიის შესახებ პირველია—აღნიშნული წიგნი გამოცემულია პოლიტეხნიკუმის სტუდენტთა მიერ ლიტოგრაფიის საშუალებით. სამწუხაროთ ფართო საზოგადოებას არა აქვს საშუალება გაეცნოს მას. წიგნი დაწერილია რუსულ ენაზე და დაბეჭდილია მეტად მცირე რაოდენობით.

— **შრომის ბეგარა.** ქალ. აღმასკომის დადგენილების თანახმად, გაწერილი გადასახადი ვრცელდება არა საბჭოთა თანამშრომლებზე. ბეგარას იხდის მამრობითი სქესის ოჯახის წევრი 18 წ.—50 წ. ბეგრის აკრეფას უკვე შეუდგნენ.

— **სტუდენტების საყურადღებოდ.** აღმასკომის დადგენილების თანახმად, სტუდენტობა განთავისუფლებულია შრომის ბეგრისაგან, მხოლოდ ვალდებულნი არიან სტუდენტთა დრ. საბჭოს საშვალებით შეიძინონ სათანადო მოწმობა შრომის ბეგარისაგან განთავისუფლების შესახებ.

საშინაო ქრონიკა

აკადემიური თეატრების მართველობის გამგე სახელმწიფო აკადემიურ თეატრების საგანგებო მმართველობის გამგეთ დანიშნა რეჟისორი ალექსანდრე რაევენის ძე წუწუნავა. იგი უკვე შეუდგა მოვალეობის ასრულებას და იმმუშავებს გეგმას მომავალ სეზონებისას.

ქართულ სიძველეთა რეევაკუაციის კომისიის დაბრუნება. მოსკოვიდან მიღებულია დეპეშა სიძველეთა რეევაკუაციის კომისიის დაბრუნების შესახებ. კომისიის წევრი ვუკოლ ბერიძეს და კორნელი კელიძეს ტფილისში მოელიან სექტემბრის 4. კომისიის ერთი წევრთ პაველ ინგოროყვა კი რჩება მოსკოვში საკითხების საბოლოოდ მოსაგვარებლად.

აკადემიური თეატრების მმართველობა. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის და სახალხო განათლების კომისარის მიერ დამტკიცებულია პროექტი აკადემიურ თეატრების მმართველობისა. თანახმად პროექტისა, არსდება ერთი მმართველობა სახელმწიფო თეატრებისა, რომლის ხელში იქნება უმაღლესი მეთვალყურეობა თეატრებისა. საერთო სმხელოვნო პოლიტიკა, რეპერტუარის შედგენა. დასის დამტკიცება და სხვა რჩება სახელოვნო კომიტეტის კომპეტენციაში. პროექტით გათვალისწინებულია თეატრების მმართველის და პოლიტიკური კომისარის დანიშვნა.

სამუსიკო სასწავლებლის რეორგანიზაცია. სახალხო განათლების კომისარიატთან დაარსდა სამუსიკო სასწავლებლის რეორგანიზაციის გეგმის შემმუშავებელი კომისია, რომელშნაც შედიან: კომპოზიტორი მელიტონ ბალანჩივაძე, თამარ ვახვახიშვილი და პირველი სახელმწიფო კონსერვატორიის პროფესორი აისბერგი. კომისია უკვე შეუდგა მუშაობას და მას სულ მოკლე დროში დაასრულებს.

გაზეთი „ლომისი“. კვირას სექტემბრის 3-ს, ტფილისში გამოვიდა სრ. საქართველოს მწერალთა კავშირის ყოველ-ეკვირული გაზეთი ლომისი. შემდეგი შინაარსით 1) ეროვნულ კულტურის ფრონტზე. ლეო ქიაჩელი, 2) როდემდის? კ. ა, 3) პასუხათ ბახტრიონს. კ. გამსახურდია, 4) ფელეტონი ა)მ. არაგვისპირელი მიჯაჭვული ამირანი. ბ) მიხ. ხოჭორიშვილის:: მინიატიურები: 5) ლექსები: კ. მაყაშვილის, ს. ფაშალიშვილის. ტერენტი გრანელის. 6) უიარაღო ბრიუსელიდან ტფილისამდის. პრესსა, ქრონიკა და სხვ. გაზეთი ეღირება 10 ათასი მანეთი.

სარედაქციო კოლეგიაში შედიან: კ. მაყაშვილი, ლ. ქიაჩელი, კ. გამსახურდია. მასალები მიიღება მწერალთა კავშირის მდივანთან მ. ბოჭორიშვილთან. რედაქცია ხელოვანთა სასახლეში სერგიევის ქ. № 13 ტელ. 17 51.

პარტიული ცხოვრება

დ. ხარაგოული. დ. ხარაგოულში მიმდინარე წლის აგვისტოს 14 მოწვეულ იქნა მემარცხენე სოციალისტ-ფედერალისტთა ხარაგოულის წევრთა და თანამგრძნობთა კრება. მოკლე მოხსენება გააკეთა ამხ. გ. თავზარაშვილმა მომენტსა და პარტიის ტაქტიკის შესახებ. საერთაშორისო მდგომარეობ ს მოკლე მიმოხილვის შემდეგ მომხსენებელი შეჩერდა პარტიის ტაქტიკის და პოზიციის გარკვევაზე და დაახასიათა ის დამოკიდებულება კომუნისტურ ხელისუფლებასთან, რომელიც ჩვენმა პარტიამ იმ თავითვე აიღო და რაც გახდა ერთი მიზეზთაგანი მთლიანი პარტიის ორად გაყოფისა. ბოლოს გაარჩია საბჭოთა სისტემის და ორგანიზაციის საკითხი ჩვენი პარტიის თვალსაზრისით.

მოხსენების დასასრულს, ზოგიერთი შეკითხვების შემდეგ, არჩეულ იქმნა ხარაგოულის პარტიული კომიტეტი ამხ. იოსებ ქუთათელაძის თავმჯდომარეობთ.

ორგანიზაცია ჯერ სუსტია როგორც ახლად დაარსებული. საჭიროა რაიონების სოფლებში გასვლა და პარტიული მუშაობა შესაფერისი აქტიობით. პარტიის ადგილობრივ წევრებს შეუძლია რეგისტრაციაში გატარება ამხ. ქუთათელაძესთან სადგურზე ყოველ დღე.

აქაური.

ჯომარდობა (სპორტი)

უკანასკნელი დდე. დღე ხალისიანი და მზე მწიფე შემოდგომისა. ხალხით სავსე ოლიმპიადის სარბიელი, სადაც სიმარდე და ძლიერება ზეიმობს, სამეედრო ნაწილები მშვიდობიან ბირობებში ეომებიან ერთმანეთს და დამარცხება ბრძოლის ველის დამარცხებას გაგონებთ. ჩვენი მცირე რიცხოვანი ქართველთა ჯგუფი, შევარდენის ვერულაშვილის ხელმძღვანელობით, გაალმასებული დასტრიალებენ ფალავანებს შორის. ისინი ქართველ ჯარის სახელს და პატივს იცავენ. და მართლაც მათი მოხდენილი ტანი და ლამაზი კუნთები იმედს და სიხარულს ჰგვრიან ადამიანს. თედიაშვილი, გვახარია, ნინდა სანიკიძე, ნაჩყებია—აი

ამგვარად მთელს თვე ფაქტების განხილვიდან ჩვენ დავინახეთ, რომ სოციალური რევოლიუციის პროცესი მოითხოვს პოლიტიკურად ძველი სახელმწიფოთა აპარატის დაშლასა და მის ნაცვლად ახალის აგებას.

ასეთს ტრანსფორმაციას განიცდის ბურჟუაზიული წყობილების პოლიტიკური აპარატი პროლეტარიატის გაბატონების დროს, მგზავსივე პროცესი ხდება საწარმოო ურთიერთობის სფეროშიაც. ძველი სამრეწველო სტრუქტურის გასვლა ახალზე დაურღვევლად შეუძლებელი ხდება. ზემოდ ჩვენ მოყვანილი გვქონდა ჰილფერდინგის მსჯელობა, რომელიც ამბობდა, რომ დაპყრობა ბერლინის ექვსი ბანკისა გადადგილებდა სოციალიზმში გადასვლასო. ავტორი სრულებით არ უშვებს იმ დებულებას, რომ ამ დაპყრობის დროს იჩდევა თვითკაპიტალისტური წარმოების ურთიერთობისა და სტრუქტურის ელემენტები. ჰილფერდინგი საწარმოო ურთიერთობის ტრანსფორმაციის პროცესს მშვიდობიან ფორმებში გულისხმობს; პროლეტარიატმა დაიპყრო სახელმწიფო ძალა-უფლება და მშვიდობიანის გზით კაპიტალისტურს ბუურნეობაზედ ადგა სოციალისტური ურთიერთობა; ასეთია ავტორის მსჯელობის შინაარსი. ამით აშკარად ხდება მისი ხასიერად რეფორმისტული ბუნება, რომელიც ასე დამახასიათებელია ცენტრისტული პასიური რადიკალიზმისათვის. ასეთი რადიკალური გარდაქმნა, ბანკებისა და მსხვილ წარმოების ხელში ჩაგდება და მათი სოციალისტურად შეცვლა—ჰილფერდინგის შემეცნებაში არ ხდება რევოლიუციონური მკრეველის, გარდატეხის გზით. ჰილფერდინგს სურს საწარმოო ძალთა განვითარება და სამეურნეო ფორმულების ტრანსფორმაცია ევოლიუციონურის გზით. რევოლიუციამ პოლიტიკური ძალა უნდა გადასცეს პროლეტარიატს, ე. ი. პოლიტიკური ბუტაფორის შეცვლა უნდა მოახდინოს, ეკონომიური ცხოვრება კი თავისი ევოლუციონური, შინაგანი განვითარების გზით გარდიქმნება სოციალისტურად. ამიტომ მისი მსჯელობა მშვიდობიანს ფორმებში ვითარდება და ამ საერთო ფონზე აგებს თავის თეორიას. მაგრამ ძირითადი შეცდომა ავტორისა სწორედ ის არის, რომ ასეთი მშვიდობიანი გარდასვლა ერთი სამეურნეო ფორმაციიდან მეორეში ისტორიამ არ იცის და თანამედროვე ობიექტიურ პირობებისათვის იგი სავსებით მიუღებელია. გარდაქმნის პროცესი გარკვეულს ისტორიულ—კონკრეტიულს კალაპოტში უნდა იქნეს ჩაყენებული და წინასწარ გათვალისწინებული ყველა იმ მოვლენათა კომპლექსები, რომელსაც ადგილი ექნება ამ გარდასვლის დროს. საკანონმდებლო გზით სამეურნეო ცხოვრების რეორგანიზაციათითქმის ისეთისავე სოციალური შერყევას იწვევს, როგორც ქვევიდან დაწყებული მოძრაობა. ბურჟუაზიულ ოლიგარხიისათვის სულ ერთია საიდან ჩასცემენ მახვილს მის ეკონომიურს ბატონობის შესაძლებლობას—ზევიდან, თუ ქვევიდან. ასე რომ საერთო დებულებად უნდა იქნეს მიღებული ის ფაქტი, რომ საწარმოო ურთიერთობათა ტრანსფორმაციის პროცესი იწვევს დიდს სოციალურს შერყევას, საწარმოო ურთიერთობის დაშლას, სოციალური კლასების ამოძრავებასა და მაფახადმე, კრიზისებს. ამ გვარად სამეურნეო ფორმაციების შეცვლის საკითხი საერთოდ რევოლიუციონურ მოძრაობის პროცესის ფორმებში უნდა იქმნეს განხილული, რევოლიუციის მთავარ მომენტებთან უნდა იქნეს დაკავშირებული.

ჰილფერდინგისათვის უცხოა საკითხის ასე დასმა. ევოლიუციონური თეორია და ნახევრად რეფორმისტული შეგნება ნებას არ აძლევს მას საკითხი ამ მიმართებით განიხილოს და რევოლიუციონური გარდატეხის მომენტები გაარკვიოს. ავტორისათვის არ არსებობს ამ გადასვლის პროცესში ეკონომიური შერყევის საკითხი, საწარმოო ურთიერთობის დ. რ. დაგვის შესაძლებლობა. ეს გადასვლა კაპიტალიზმიდან სოციალიზმში, მისი წარმოდგენით, მშვიდობიანს ფორმებში ვითარდება, ეს არის ის გაგება რევოლიუციონური „მშვიდობიანი“ პოლიტიკისა, რომელიც საჩქაროდ დაუდგა დამოუკიდებელი პარტიების პროგრამას.

სულ სხვა საზომით მიუდგა საკითხს ამხ. ნ. ბუხარინი თავის მეტად საინტერესო წიგნში („Экономика переходнаго периода“) და ჰილფერდინგის საწინააღმდეგო დებულება წამოაყენა. ამ მხრივ ნ. ბუხარინის თეორია ორ მომენტს შეიცავს: 1) პროლეტარული რევოლიუცია უწინარეს ყოვლისა ნიშნავს „დაშლას საზოგადოების ტეხნიკური აპარატისას, რამდენათაც ჩვენ სახეში გვაქვს ადამიანთა ტეხნიკური ორგანიზაცია ამ საზოგადოებისა“, და 2) მას (პროლეტარულს) რევოლიუციას, გარდა სხვა რევოლიუციების, თანყვება საწარმოო ძალთა შეზღუდვა. ნ. ბუხარინი არ კმაყოფილდება მარტო ზედაპირულ მოვლენათა ემპირიული კანონების აწერით; ის გვაძლევს საზოგადოების „მოძრაობის კანონს“ გარდამავალს ეპოქაში, თეორიულად ასაბუთებს მიზეზობრივი კანონის არსებობას. ავტორი ამბობს თავის საპოლემიკო წერილში: „გარდამავალს პერიოდში აუცილებლად ირღვევა საზოგადოების შრომის აპარატი, რომ რეორგანიზაცია გულისხმობს დროებითს დეზორგანიზაციას, რომ ამიტომ დროებით დაცემა საწარმოო ძალებისა არის კანონი, იმანენტი რევოლიუციისათვის“ (იხ. „Красная Новь“ № 1 გვ. 257).

ჩვენ ვერ შევალთ აქ ავტორის დებულებების ფართოდ გადმოცემაში. ზემოდ ნათქვამიდან ნათელი ხდება, რომ საწარმოო ურთიერთობის ტრანსფორმაციის პროცესში ნაწილობრივი დაშლა სამრეწველო ურთიერთობისა, რამდენადაც ეს ეხება ადამიანთა ტეხნიკურს ორგანიზაციას და არა მატერიალურ-ტეხნიკურ აპარატს.

ჰილფერდინგის დებულების შესახებ ეკვსი ბანკის დაპყრობისა ნ. ბუხარინი სწერს: „ემპირიულად დამტკიცებული, რომ არავითარი მაგის მზგავსი (ბანკების საშუალებით მთელი წარმოების ხელში გადასვლა პროლეტარიატის ბატონობის დროს. ს. ხ.) არ ხდება, ვინაიდან რეალურად დაპყრობა ბანკებისა მხოლოდ სპობს კაპიტალის ბრძანებლობითი ძალა-უფლებას. რატომ? იმიტომ, რომ ბანკები „განაგებდნენ“ წარმოებას სპეციფიურს, კრედიტისა და ფულის ურთიერთობის საფუძვლებზე. ტიპი დამოკიდებულებისა (связи) აქ იყო ტიპი საკრედიტო დამოკიდებულების, რომელიც სწორედ ირღვევა პროლეტარიატის მიერ ბანკების დაპყრობის დროს“. (იქვე 47).

ამ გვარად წინააღმდეგ ჰილფერდინგაუცკის მტკიცებისა, რომ შესაძლებელი არის უმტკივნეულოდ კაპიტალისტურს მეურნეობაზედ სოციალისტური წყობილების აგება, ამხ. ნ. ბუხარინმა თანამედროვე მეურნეობის ანალიზით ძირშივე მოსპო ეს დებულება და გარკვეული თეორია წამოაყენა ტრანსფორმაციულ პროცესის შესახებ. ჰილფერდინგ-კაუცკიმ პოლიტიკური რევოლიუციების ძველებური მეთოდები გადაიტანეს სოციალური ცხოვრების სფეროში და ფიქრობდნენ, რომ კონცენტრაცია ცენტრალიზაციის უმაღლესად გაანვითარება საკმარისი იყო სოციალიზმში მშვიდობიანი გადასვლისათვის. კონცენტრაციის თეორია აქ გადამჭრელ როლს თამაშობდა, მაგრამ სინამდვილემ საწინააღმდეგო დაამტკიცა და მარტო კონცენტრაცია არ გამოდგა საკმარისი სოციალიზმის მოსაყვანად. ამხ. ბუხარინი სწერს: „Раньше вопрос ставился в очень общей и несколько примитивной формулировке. А именно, основным критерием „зрелости“, поскольку речь идет об „об'ективных“ предпосылках коммунистической общественной структуры, считались степень концитрации и централизации капитала, наличность определеннаго совокупного „аппарата“, вся совокупность производственных отношений, затянутых в один узел капиталистическим развитием. Однако, такой постановки вопроса, как видно из всего предыдущего анализа, недостаточно. Ибо как разэтот централизованный „аппарат“ и распадается в процессе революции, а, следовательно, он in toto не может служить основой нового общества“.

როგორც დავინახეთ, ასეთი პრიმიტიული აზროვნების მატარებელი იყო მთელი ცენტრისტი მიმართულება კაპიტალიზმის სოციალისტურად შეცვლის საშუალების შესახებ. ეს არ იყო მარტო ამ ჯგუფის დამახასიათებელი შეხედულება, ამამედ მთელი მარქსისტული მსოფლმხედველობის, რომელიც კაპიტალიზმის გვალიუციისა და ობიექტიური ვითარების თეორიიდან გამომდინარეობდა.

ზემოდ განმარტებულ საზომით თუ მიუდგებით, უნდა ვაღიაროთ, რომ ჰილფერდინგ-კაუცკის „რევოლიუციონური კონცეპცია“ იგივე რეფორმისტული კონცეპცია არის, მხოლოდ უფრო მაგარი სიტყვებით გამოთქმული.

მათმა რევოლიუციონური პოლიტიკის მშვიდობიანმა გაგებამ გამოიწვია ის, რომ მათ ვერ ახერეს ადლი თანამედროვე ვითარებასა და ვერ გამოარკვიეს დიდი რევოლიუციის მომენტები.

კაუცკიანიზმის შესახებ ბუხარინი სწერს ერთს თავის წერილში: „Грехопадение Каутскаго и Ко не есть результат их моментальнаго безумия, а имеет свои глубокие исторические корни“. ეს „ისტორიული ფესვები“ უწინარეს ყოვლისა მარქსიზმის საფუძვლებში უნდა ვეძიოთ. კაპიტალიზმის ევოლიუციის კანონი და უკიდეგანო ობიექტიური ეკონომიზმი იყო ის ნიადაგი, რომელზედაც აღიზარდა და განვითარდა კაუცკიანიზმი, ან უკეთ ცენტრისტული მიმართულება. მარქსის მიერ განმარტებულმა და დასაბუთებულმა სქემამ კაპიტალიზმის თვითლიკვიდაციის შესახებ განმტკიცა მთელს რიგ სოციალ-დემოკრატიულ პარტიებში ყალბი წარმოდგენა რევოლიუციის შესახებ და ეს ფატალისტურ გაგებისაგან დღესაც ვერ გაინთავისუფლეს თავი. კაუცკი პირდაპირ მსხვერპლია ამ თეორიისა: მან დიდი ხნის განმავლობაში აკავშირა ერთი მეორეს კაპიტალიზმის თვითლიკვიდაციის თეორია და რევოლიუციონური კონცეპცია, მრავალი რემონტი მოახდინა მათი გაგებისათვის, მაგრამ ბოლოს დამარცხდა სასტიკად და თან გადაყვა ამ რემონტებს. მისთვის გაუგებარი დარჩა თანამედროვე რევოლიუციის სული და მეთოდები. კაპიტალიზმის კონცენტრაციისა და ცენტრალიზაციის თე-

ჩვენი ფალავანები. მათ შეჯიბრების დროს დაიკლდათ I პოლკის მოჯიბრენი, რომელთაც უნდა მიიღოთ მონაწილეობა სროლაში, ტყვიის ფრქვევის და ვინტოვკის დაშლა აწყობაში და ფეხბურთში, მიუხედავად ასეთი დანაკლისისა მათ მაინც აიღეს პრიზი ვერცხლის თასი, როგორც ჯგუფმა და მრავალი სხვა. ხტომა სიმაღლეზე სანიკიძემ I ადგილი 1431-ან.

ბირთვის კვრა ქართველებმა პირველი ადგილი. რბენა 1000 მეტრზე ნინუა I ადგილი, II ადგილი გვახარია, თარჯ რბენა 1000 მეტრზე II ადგილი ქართველები, რბენა 100 მეტრზე II ადგილი ქართველს.

საინტერესო იყო თოკის გადაწევა. ქართველებს კვირას შეხვდნენ სომხები, III დივიზია და გარნიზონი და სამივე მოწინააღმდეგე ჩვენებთა ელვისებრი სისწრაფით დაამარცხა. დასასრულ უნდა აღინიშნოს, მსაჯთა ცოტა არ იყოს ცალმხრივობა, რითაც ზოგი გულ-ნატკენი დარჩა. საერთოდ ეს ოლიმპიადა დადებით მოვლენად უნდა ჩაითვალოს. ჩვენი ჯარის ნაწილებში გაცხოველდება ინტერესი ტანთ-ვარჯიშობისადმი და ჩვენი მოვალეობაა შემდეგი ჩვენი გამოსვლა ოლიმპიადაზე დასრულდეს უსათუოდ გამარჯვებით. ტფილისში პირველობა ჩვენ უნდა გვეკუთვნოდეს.

შევარდენი.

ᲛᲝᲚᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

დ. ხარაგოული. ადგილობრივ სტუდენტობას გამოცხოველება დაეტყო. სცდილობს შეარხიოს საზოგადოების მთვლემარე ნაწილი, რომელიც საღათას ძილს მისცემია და ყოველგვარი კულტურულ მუშაობაზე ფიქრიც კი ეზარება.

კვირას, აგვისტოს 27, სახელმწიფო უნივერსიტეტის ადგილობრივი სტუდენტების მიერ, ხარაგოულის თეატრის ეზოში ღარიბ სტუდენტთა სასარგებლოდ გაიმართა პირველი ტრადიციული საღამო-სეირნობა.

სიამოვნებით უნდა აღინიშნოს, რომ პროვინციის სტუდენტების ასეთი ნაბიჯი იყო უაღრესად დროული და მიზან-შეწონილი. ჩვენს სტუდენტობას ჯერ კიდევ არ აქვს შემუშავებული ტრადიცია და ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტობის მოძრაობის ისტორიაც ოთხი წლით განისაზღვრება. ამ ხანმოკლე დროში შეუძლებელი იყო საკუთარი ტრადიცია შეექმნა ჩვენს სტუდენტობას თუმცა იგი ნელის ტემპით მაინც იქმნება.

ხარაგოულის სტუდენტობამ სხვა პროვინციებს დაასწრო, სრულიად სიმპატიური მიზნით ტრადიციათ დააწესა ყოველწლიურად საღამოების მართვა დ. ხარაგოულში—რომელთა მიზანსაც უნდა შეადგენდეს ერთის მხრივ საზოგადობას მიაწოდონ სულიერი საზრდო და შედარებით დააკმაყოფილოს მათი ესტეტიური-ემოციონალური გრძნობები და მეორეს მხრივ შეეცადოს ოდნავ მაინც უზრუნველყოს ღარიბი სტუდენტობის მატერიალური მხარეები და გაუადვილოს მათ აკადემიური მუშაობის წარმოება.

წრეგანდელი პირველი ტრადიციული საღამო, თავისი შინაარსითა და გარეგანი ეფექტით დამაკმაყოფილებელი იყო. სჩანს, რომ სტუდენტობა ცდილა თავისი საღამო განსხვავებინა ჩვეულებრივ შაბლონიური საღამოებისაგან და ასში ახალი ტრიხები შეეტანა.

პირველი მომენტი საღამოსი შეიცავდა ლიტერატურულ განყოფილებას, რომელსაც ორი სტუდენტი ასრულებდა. პირველი იყო სიტყვა-მიმართვა ვ. ხარაძისა და მეორე მოხსენება გ. თავზარაშვილისა ნ. ბარათაშვილის პიროვნების და შემოქმედების შესახებ. მოხსენება თუმცა შინაარსიანი იყო და საინტერესო მასალას შეიცავდა, მაგრამ მისი დასრულება მომხსენებელმა მაინც ვერ მოასწრო, აუდიტორიის ფიზიკური დაღალვის გამო.

მეორე ნაწილი საღამოსი შეიცავდა დრამატიულ შინაარს წარმოდგენილ იქნა შ. დადიანის ცნობილი დრამა „საშინელი შურის ძიება“ ორ მოქმედებათ. როგორც სჩანს ამ პიესისათვის შესაფერისი ძალები არსებობს ხარაგოულში. ს. დევდარიანის (ავთანდილი) განცდის ტემპერამენტი დამაკმაყოფილებელია პროფესიონალური მსახიობისთვისაც კი. ტიპის განსახიერება და მსახიობის ინტუიცია ცოტაოდენი შემუშავების შემდეგ სრულიად შესაფერისი გზით გაუნვითარდება ახალგაზრდა სცენისმოყვარეს. თამარა დევდარიანისა (სირინოზ) დიდი მაღლობის ღირსია, რომ არასოდეს არ ივიწყებს ხარაგოულის ღარიბ სცენას და ოჯახური მდგომარეობის მიუხედავად, ენერგიულად ემსახურება მას.

როგორც სხვა დროსაც, ისე ამ საღამოზედაც იგი თავისი როლის სიმაღლეზე იდგა. მისი დიქცია დამაკმაყოფილებელია, თუმცა ერთფეროვანი მონოტონობას შეაქვს მასში დისჰარმონია. მაგრამ ეს ადვილი გადალახავია. ამ საღამოს „სირინოზის“ როლის ალმსრულებელმა შესძლო ტიპის წარმოდგენა. მხოლოდ მისი შინა ბუნების გადაშლა, გარეგან ფორმებში ექსპოზიცია და ფსიქიური არსის დემონსტრაცია არ იყო უნაკლო და ამას კი ხელს უშლიდა ეესტეტიკულიაციის სისუსტე ზოგიერთ მომენტებში.

3. ზედგინიძეს (სავარსამიძე) აკლდა ტიპის რიხი. მიმიკა კარგი იყო უკანასკნელ მომენტამდე, მხოლოდ სასიკვდილოდ დაჭრილის, მიი წაქცევა არ იყო ბუნებრივი. საერთოდ პიესა ცოცხლად შესრულდა.

დივერტისმენტში კარგი იყო ნარიძის ქალი. ამ ბავშვს კარგი მოგავალი აქვს და მზრუნველობა არ უნდა მოაკლდეს. საერთოდ ეს საღამო სტუდენტურ საღამოს ჰგავდა, კარგად ჩატარდა და მომავალი ტრადიციული საღამოები ალბად მეტ საინტერესო მასალას შეიცავენ და უფრო მდიდარი შინაარსით წარმოსდგებიან საზოგადოების წინაშე.

სალამი ადგილობრივ სტუდენტობას.

განთარი.

ᲛᲘᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲛᲔᲓᲔᲑᲐᲜᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲬᲧᲝᲑᲘᲡ ᲓᲔᲙᲠᲔᲢᲘ № 13.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

მთრიმლავ მასალაზე სახელმწიფო მონოპოლიის დაწესების შესახებ.

საქართველოში ტყავეულის მოეწველობისათვის საჭირო მთრიმლავ მასალის წესიერ მომარაგებისა და ამ მასალის მიზანშეწონილად განაწილებისათვის, საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მიწა-წყალზე მთრიმლავ მასალის (როგორიც არის მაგალითად: მუხის ქერქი, „სუმახი“, „სკუმპია“, „კერმეკი“ და შვინდის ფურცელი) შეძენა და მისი გაყიდვა შეადგენს სახელმწიფოს განსაკუთრებულ უფლებას და ამ საქმეს აწარმოებს სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს ტყავეულის განყოფილება.

2. მთელი მთრიმლავი მასალის აღნუსხვა და ამ მასალის მიზანშეწონილად დახარჯვის კონტროლი საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მთელ მიწა-წყალზე; დაევალება სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ტყავეულის განყოფილებას.

შენიშვნა 1: საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის **საზღვრებიდან** მთრიმლავ მასალის გატანის უფლება ეძლევა ტყავეულის განყოფილებას საგარეო ვაჭრობის გაერთიანებულ კომისარიატთან შეთანხმებით.

შენიშვნა 2: საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის საზღვრებში შემოტანა უცხოეთში დამზადებულ ყველა სახის მთრიმლავი მასალისა, რომლის რიცხვსაც არ ეკუთვნის სხვა და-სხვა ჯურის და სახის ექსტრაქტი (როგორიც არის მაგალითად „მირობოლანი“, „ვალვეი“ და სხვა,) შეადგენს სახელმწიფოს განსაკუთრებულ უფლებას და ეს საქმე განხორციელდება სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ტყავეულის განყოფილების მიერ საგარეო ვაჭრობის გაერთიანებულ კომისარიატთან შეთანხმებით.

3. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მიწა-წყალზე მთრიმლავ მასალის შეგროვება სწარმოებს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის ნებადართვით. ამასთანავე ... ქალაქები შეგროვილ მთრიმლავ ... სალაპარაკო ... სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ... ნოთა გაწკარგულებაში, ტყავეულ... განყოფილების მიერ დაწესებ... ფასებით.

4. სახალხო მეურნეობის უ... ლეს საბჭოს ტყავეულის განყო... ლებას უფლება ეძლევა ამა დეკ... ტის განსავითარებლად, აგრეთ... მთრიმლავ მასალის მოკრების საქ... მოსაწესრიგებლად და რესპუბლ... ში დამზადებულ მთრიმლავ მასალ... ზე პერიოდიულად ფასების დასა... სებლად გამოსცეს სავალდებულ... დადგენილებანი.

5. დეკრეტი ესე ძალაში შე... დლიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს სოც. საბჭ. რ... პუბლიკის სახალხო კომისართა ... ბჭოს თავმჯდომარე **ს. ქავ**თარ...

სახალხო მეურნეობის უმაღლ... საბჭოს თავმჯდომარე **ტროშელ**...

სახალხო კომისართა საბჭოს მ... ვნის მოადგილე **ა. აფანასიევა.**

1922 წ. ივლისის 30

ტფილისი—სასახლე.

ᲐᲛᲘᲔᲠ-ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ Ს. Ს. Ր. ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲔᲑᲘ

ᲡᲐᲛᲗᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ

ამით აცხადებს, რომ 7 ენკენისთვეს ამა წლის 12 საათზე სამმართველ... შენობაში დანიშნულია

შეჯიბრება იჯარით გაცემაზე:

ბუფეტისა სად. იხეზე, სავაჭრო ფარდულისა სადგურ ამამლო... საპირფარეშოებისა სადგურ ხაჩმას და სადახლოში და ტფილისის სა... გურზე ყოფილ საფარეშოსი, მოთავსებულის ტფილისისავე საქონლ... ეზოში. საფარეშო გაიცემა იჯარით იმ პირობით, რომ **მოიჯარადრ**... თავის ხარჯით გადააკეთოს იგი სავაჭრო ფარდულად.

განცხადებები, საღერბო გადასახადით განალდებულნი 10.000 მ... რაოდენობით, უნდა შეტანილ იქმნან დახურულ კონვერტებში წარწ... რით: „ამიერ კავკასიის რკინის გზების სამმართველოს საბჭოში 7 ენ... ნისთვეს შეჯიბრებისათვის“. განცხადებებს უნდა დაერთოს კვიტანციე... საწინდარის შეტანის შესახებ რაოდენობით 1.000.000 მანეთისა.

დაწვრილებითი ცნობების გაგება შეჯიბრების შესახებ შეიძლ... ეკონომიურ დარგის კომერციულ ნაწილში ყოველ დღე, 10 საათიდან საათამდე, კვირა-უქმეების გარდა.

№ 25. (3—1).

საქართველოს სოციალისტ. საბჭოთა რესპუბლიკის ფოსტა-ტელეგრაფის **ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲘ**

ამით აუწყებს ყველას, რომ ნაცვლად არსებული წესისა, რომლის ძალით რადიო გრამები მიიღებოდა ტფილისში ფოსტა-ტელეგრაფის კომისარიატის სარადიო გაწყოფილებაში, ფოთში და ბათომში—რადიო სადგურებში,—დაწესებულია მიღება ასეთების ტფილისში—მთავარ სატელეგრაფო კანტორაში, ბათუმსა და ფოთში ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორებში.

საქმ. სოც. საბჭ. რესპუბლ. ფოსტა-ტელეგრაფის სახ. კომისარი

ა. უამბარაუული.

№ 23. 2—1.

დამატებითი მატარებლები № № 17 და 18 **ᲑᲝᲠᲯᲝᲛᲐᲛᲓᲘᲡ**

მატარებლები № № 17 და 18, რომელნიც ტფილისსა და ხაშურს შუა მოგზაურობენ შაბათობით, 2 სექტემბრიდან ეს მატარებლები ივლიან ბორჯომამდე და უკანასკნელიდან კი—კვირაობით.

ტფილისიდან მატ. № 18 გავა დილ. 8 ს. ⁄ 35 წ., გორიდან 11 ს. ⁄ 47 წ., ხაშურიდან დღის 1 ს. და 25 წ., ჩავა ბორჯომში დღის 2 ს. და 55 წ. გამოვა ბორჯომიდან კვირაობით დღის 3 ს. და 55 წ. გორიდან—საღ. 7 ს. და 6 წ., ტფილისში მოვა საღ. 10 საათზე. 2 სექტემბრიდანვე ბორჯომსა და ბორჯომ-პარკს შუა იმოგზაურებს დამატებითი ორი მატარებელი მატ. № № 17 და 18 მიმოსვლასთან შეთანხმებით.

№ 22 2—1

ორიაზე ღარდილს, არ შეეძლო წარმოეგენა ამ ფაქტორების ხელ უხლებლად შენახვის გარეშე სოციალიზმზე ლაპარაკი; ამიტომ მათი გაგება სოციალური რევოლიუციისა მხოლოდ გარეგანი ფორმის, ბუტაფორიის შეცვლის თეორიასა ჰგავს. ამბ. ბუხარინი სწერს თავის წიგნში: „Теоретики кастрированнаго марксизма, в роде Каутскаго имеют о революционных переворотах представление поистине детское“. (გვ. 50). ავტორი ამ ... სიტყვებს კაუცკის პოლიტიკას: „До войны он (Каутский) „ждал“ катастрофы, которая „не созрела“.

Во время войны он предостерегал против революции потому, что интернационал—„friedensinstrument“ и при громе пушек не может действовать. После войны он предостерегает против социализма, потому, что катастрофа „истощает“. Нечего сказать целестная концепция“ (იქვე გვ. 57). კაუცკის ასეთი დახასიათება სწორია და იგი ახასიათებს მთელს დამოუკიდებელს პარტიას. მარქსისტული სიზუმით კაპიტალიზმის მომწიფება გამოიხატებოდა კაპიტალის უმაღლეს კონცენტრაციაში, რომელიც ფაქტიურად შეიქმნა ფინანსიურ და სახელმწიფო კაპიტალიზმის ორგანიზაციის ნიადაგზედ. მატერიალისტური დიალექტიკის ძალით სოციალიზმი უნდა ყოფილიყო ამ კონცენტრაციის შემდეგი ეტაპი, მისი უმაღლესი ფორმა და სოციალისტური წყობილების შემქმნა ანაც და ანაც არ დაშლიდა ძველს ეკონომიურს სტრუქტურას, ასეთს შეგნებაზედ გაანვითარდა სოციალ-დემოკრატია. მაგრამ ახალმა გარემოებამ და პირობებმა გამოიწვიეს ამ კონცეფციის სიყალბე და ახალი რევოლიუციონური თეორია წამოაყენა, რომლის გაგებითაც სოციალური რევოლიუციის პროცესში:

„Разбиваются капиталистическия производственныя отнашения. Старая экономическая структура перестает существовать. Уцелевшие связи насильственно разрубаются. Элементы старой системы берутся в новых сочетаниях, в долгом и мучительном процессе возникает новый тип производственных отношений. Закладывается фундамент социалистическаго общества“ (იქ. გვ. 62). ასეთი რევოლიუციონური კონცეპციები და პერიპეტიები, რომც ... ...